

„W DOMU I W PRZEDSZKOLU”

PORADNIK WSPÓŁPRACY Z RODZICAMI

Opracowała Elżbieta Żywiec

Przedszkole i rodzina to dwa środowiska, które w szczególny sposób oddziałują na dziecko. Skuteczność tego oddziaływania uwarunkowana jest wzajemnym i ścisłym współdziałaniem. Właściwa, pełna współpraca przedszkola z rodzicami powinna prowadzić do zintegrowania działań dydaktyczno – wychowawczych.

Obecnie nie można sobie wyobrazić przedszkola, które realizując zadania dydaktyczno – wychowawcze czynią to bez porozumienia z rodzicami. Nauczyciele coraz częściej dostrzegają w rodzicach współpartnerów we współdziałaniu w procesie wychowawczym i dydaktycznym.

Rodzice i nauczyciele powinni być dla siebie sprzymierzeńcami, którzy dążą do stworzenia jak najlepszych warunków rozwoju dla swoich dzieci i wychowanków. Współpraca nauczyciela i rodziców musi opierać się na wzajemnym szacunku, świadomości roli, jaką sprawuje rodzic nad swoim dzieckiem oraz roli nauczyciela, któremu je powierza. Obie strony muszą traktować siebie partnersko, podchodzić z zaufaniem i życzliwością.

Od chwili przekroczenia przez dziecko progu przedszkola – cel pracy pedagogicznej przedszkola i cel rodziny powinien być wspólny. Z wychowawczego punktu widzenia jest pożądane, aby te dwa najważniejsze ogniwa działały wspólnie, wzajemnie się uzupełniając. Tylko wtedy istnieje szansa uformowania dobrego, mądrego i wrażliwego, młodego człowieka.

Współpraca z rodzicami wynika z potrzeby ujednoczenia kierunku wpływów przedszkola i domu. Współpracy przedszkola z domem rodzinnym powinna towarzyszyć troska o przyszłe losy dziecka, o zaspokojenie jego aktualnych różnorodnych potrzeb i jego wychowanie.

Nawiązanie dobrych kontaktów z rodzicami wymaga czasu, chęci i pracy. To nauczyciel jest tą osobą, która dąży do stworzenia dobrych relacji z rodzicami. To nauczycielowi powinno zależeć na dobrych kontaktach i współpracy, bo kiedy już pozyskamy rodziców staną się oni niezastąpionymi pomocnikami podczas różnego rodzaju imprez, akademii, wycieczek. Rodzic poczuje się potrzebny, zobaczy radość i dumę w oczach swojego dziecka, będzie w stanie poświęcić wiele czasu i energii na pomoc nauczycielowi w różnych formach zajęć.

Przedszkole musi dołożyć starań, aby rodzice stali się jego sojusznikami w sprawach zdrowia i bezpieczeństwa dzieci, respektowali skierowania do poradni specjalistycznych, a także wspierali inne działania stymulujące jego wielostronny rozwój. Dlatego też rodzice współuczestniczą w organizowaniu edukacji, a nauczyciele wspomagają działania wychowawcze rodziców poprzez:

- dostarczanie wiedzy pedagogicznej i uwrażliwianie na potrzeby i możliwości dziecka;
- informowanie na bieżąco o postępach bądź trudnościach dzieci;
- wskazywanie osiągnięć, niepowodzeń, podejmowanych prób;
- uzgadnianie wspólnie z rodzicami kierunku oddziaływań wychowawczych i dydaktycznych;
- aktywne uczestnictwo w uroczystościach i imprezach organizowanych na terenie przedszkola;
- możliwość obserwowania dzieci w trakcie zajęć z całą grupą;
- stworzenie klimatu wzajemnego zaufania i szacunku we wspólnych kontaktach.

Zadaniem przedszkola jest wzmocnienie uczuciowych więzi między dzieckiem a jego rodzicami, budzenie zainteresowania rodziców światem dziecięcych przeżyć, a więc także tym wszystkim, co dzieje się w przedszkolu, które wprowadza dziecko w życie społeczne, kształtujące postawy jego charakteru, wzbudza zaciekawienie przyrodą, sztuką, pobudza wyobraźnię i potrzebę tworzenia.

Swoje cele wychowawcze osiąga przedszkole stawiając i oczekując od rodziców spełnienia różnych wymagań i zadań. Inicjuje ich zamierzenia pedagogiczne związane np. z urządzeniem dziecku w domu własnego kącika lub z wdrożeniem do pomocy w drobnych pracach domowych.

Na właściwe zorganizowanie współpracy przedszkola z rodzicami wpływ ma życzliwy i partnerski stosunek nauczycieli i rodziców oraz wzajemne zrozumienie. Dobrze zorganizowana współpraca przedszkola z rodzicami jest jednym z istotnych czynników osiągnięcia przez przedszkole dobrych wyników w pracy opiekuńczej i wychowawczo – dydaktycznej oraz przyczynia się do niwelowania wielu problemów w domu. W każdej placówce przedszkolnej wśród rodziców znajdują się tacy, którzy żywo zainteresowani wychowaniem swych dzieci sami dążą do nawiązania jak najbliższych kontaktów z nauczycielem. Są jednak i tacy, którzy tych kontaktów unikają.

Niezależnie od inicjatywy rodziców, każdy nauczyciel musi zabiegać o porozumienie się z nimi dla dobra dzieci, które wspólnie wychowuje dom i przedszkole.

W związku z powyższym pragnieniem jest, aby rodzice i nauczyciele łączyli swoje serca i siły w procesie dydaktyczno – wychowawczym i aby ich działania uzupełniały się dla dobra dziecka.

Recepta na dobrą współpracę z rodzicami i opiekunami dzieci to:

- nie uważać, że zawsze mamy rację i że wszystko wiemy,
- nie trzymać się kurczowo utartych schematów,
- trzeba patrzeć, słuchać, odczuwać i poszukiwać,
- zawsze być gotowym, by pomóc rodzicom rozwiązać problem,
- być szczerym, komunikatywnym i otwartym,
- być elastycznym, otwartym na zmiany i ciekawe propozycje,
- krytykę ze strony rodziców przyjmować i spokojnie analizować.

Warunki dobrej współpracy:

- do nauczyciela należy pierwszy ruch w kierunku dobrej współpracy.
- nauczyciel musi odrzucić uprzedzenia i być gotowym na kontakt z każdym rodzicem.
- przekonanie, że efektywność współpracy zależy od obu stron.
- przyznanie rodzicowi takich samych praw jakie sami chcemy mieć.
- tworzenie przyjaznej atmosfery np. rozmowa w odpowiednim pomieszczeniu.
- angażowanie do współpracy wszystkich rodziców.
- zmieniać co się da zmienić, pomagać, być otwartym na nowe propozycje.
- stosować zasady dobrej komunikacji.

Aby współpraca przedszkola z rodzicami i opiekunami dzieci układała się jak najlepiej, zarówno jedna jak i druga strona, powinna kierować się pewnymi zasadami. Należą do nich: zasada pozytywnej motywacji, partnerstwa, jedności oddziaływań i systematycznej współpracy.

W przedszkolu trzeba, stosować takie formy, aby wypełniały różnorodne treści, zależnie od potrzeb danego środowiska, usytuowania placówki, charakteru pracy zawodowej rodziców, ich wykształcenia i zainteresowań.

Podstawowe formy współpracy przedszkola z rodzicami:

- kontakty indywidualne
- zebrania grupowe i zebrania ogólne

- zajęcia otwarte
- spotkania warsztatowe dla rodziców i dzieci
- spotkania okolicznościowe z okazji uroczystości
- kącik dla rodziców
- edukacja pedagogiczna rodziców
- wycieczki, festyny

Literatura:

- Kwiatkowska M.(red.), Podstawy pedagogiki przedszkolnej, WSiP,
- Sobocki M., Współdziałanie nauczycieli i rodziców w procesie wychowania, Nasza Księgarnia,
- Nowosad I., Nauczyciele i rodzice w edukacji przedszkolnej „Wychowanie przedszkolne”nr3
- Potręć A., Pomagajmy sobie nawzajem, „Wychowanie przedszkolne”,
- Radziwiłł A., O współdziałaniu między szkołą a domem, WSiP,
- Stefaniak H., O tworzeniu więzi między rodzicami a nauczycielami, „Wychowanie w przedszkolu”,
- Talik M., Zasady współpracy z rodzicami, „Dyrektor szkoły”,
- M. Łobocki: Współdziałanie nauczycieli i rodziców w procesie wychowania.
- M. Mendel: Rodzice i nauczyciele jako sprzymierzeńcy. Wydawnictwo Harmonia.

Przykłady zabaw przeprowadzanych podczas spotkań rodziców z dziećmi:

Lustro. Uczestnicy stają w parach twarzami do siebie. Rodzice wykonują ruchy rękami, a dzieci – lustra starają się je w miarę wiernie powtórzyć.

Rzeźbiarz. Rodzice są modeliną, z której dzieci tworzą figury – stojące, siedzące lub leżące. Rodzice poddają się działaniom dzieci. Gdy figura jest skończona, dziecko nadaje jej nazwę.

Co mówi moja twarz? Rodzice mimiką twarzy wyrażają np. płacz, smutek, śmiech, strach, złość itp. Dziecko wyszukuje właściwy rysunek.

Dyktando. Rodzice informują, jak ma poruszać się dziecko, np. idź trzy kroki do przodu, jeden w prawą stronę, dwa kroki do tyłu, dwa w lewą stronę itd.

Sylaby. Dziecko wypowiada sylabę cicho, rodzice tę samą sylabę wypowiadają głośno.

Słowa. Rodzice wypowiadają słowo (np. imię, rzecz) i rzucają piłkę do dziecka. Następnie dziecko wypowiada słowo na taką samą głoskę, jaką rozpoczęło się usłyszane słowo.

Muzyczna rozmowa. Rodzice i dzieci siedzą naprzeciw siebie w dwóch rzędach, wszyscy mają instrumenty perkusyjne. Każdy po kolei gra swój rytm na instrumencie, a jego partner stara się jak najdokładniej rytm ten powtórzyć. Gdy dojdzie do końca rzędu, następuje zamiana ról.

Zapamiętywanie dźwięków. Dziecko odwrócone tyłem do instrumentów perkusyjnych i innych wcześniej poznanych przedmiotów (klocki drewniane, gazeta, dwa naczynia – puste i z wodą, klucze itp.). Zapamiętuje dźwięki w takiej kolejności, w jakiej prezentują je rodzice, a następnie je nazywa.

Gry – ściganki. Po zapoznaniu rodziców z ogólnymi zasadami obowiązującymi w każdej grze – ścigance, para układa przepisy i konstruuje plansze do gry. Następnie toczy się gra.

Gra imion. Dzieci siedzą naprzeciw rodziców. Każdy ma instrument perkusyjny. Wszyscy po kolei przedstawiają się i wystukują rytm imienia i nazwiska na instrumencie.

Stop. Rodzice i dzieci poruszają się, biegają lub tańczą w takt muzyki. Gdy muzyka milknie, rodzice w parach z dziećmi zastygają w bezruchu.

Bieg w parach. Rodzice i dzieci biegają w parach. Gdy usłyszą dźwięk trójkąta, wykonują np. trzy przysiady, gdy usłyszą dźwięk bębena, wykonują np. dwa skłony do przodu.

Zgadnij, o czym myślę. Rodzice i dzieci spoglądają na przygotowane wcześniej przedmioty: szklane, drewniane, metalowe, plastikowe, papierowe. Każde z rodziców wypowiada zdanie określające przedmiot, ułatwiając w ten sposób dziecku wybór właściwego przedmiotu.

Czy zdanie zawiera błędy? Rodzice otrzymują kartki, na których są zdania prawdziwe, np. Wiosna, lato, jesień, zima to cztery pory roku oraz fałszywe, np. Latem pada śnieg, jest mróz i lód. Jeśli zdanie jest prawdziwe, dziecko podnosi, np. biały kartonik, jeśli jest fałszywe – czarny.